

ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่าม

ในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

Working Conditions and Role of Interpreters in the National Intelligence Agency of Thailand

กรพิม วุฒิววงศ์* และ นนิงหทัย แรงผลสัมฤทธิ์**

Korapim Wuttiwong and Nunghatai Rangponsumrit

บทคัดย่อ

บทความนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ประเด็นในการศึกษาประกอบด้วยความต้องการล่ามของหน่วยงาน ลักษณะการทำงานและบทบาทล่ามในปัจจุบัน ปัญหาและแนวความคิดในการแก้ไข โดยการศึกษาเรื่องนี้ได้ใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ คือ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ประกอบด้วยล่ามตามตำแหน่ง 3 คน และข้าราชการที่ทำหน้าที่ล่ามอีกหน้าที่หนึ่ง 20 คน ผลการศึกษาพบว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติมีความต้องการเจ้าหน้าที่ทางด้านภาษาประเทศเพื่อนบ้านของไทยมากที่สุด

* ล่ามอิสระ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลและการล่าม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Nunghatai Rangponsumrit, nung_hatai@hotmail.com

โดยเจ้าหน้าที่ภาษามีการทำงานทั้งงานแปลและงานล่ามซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นล่ามพูดตาม และปัญหาที่พบคือการขาดความมั่นคงในอาชีพ การอบรมทักษะความเป็นล่ามและการศึกษาหาความรู้ทางภาษาต่างประเทศ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและสนับสนุนสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการกำหนดตำแหน่งผู้ชำนาญการทางภาษา เพื่อแก้ปัญหการทำงาน ยกกระตือรือร้นการที่เหมาะสม และจัดตั้งหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพของเจ้าหน้าที่ภาษา

คำสำคัญ: 1.ล่าม 2. นักแปล 3. ข่าวกรอง 4. เจ้าหน้าที่การข่าว
5. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

Abstract

This article aims to study the working conditions and role of interpreters in the National Intelligence Agency of Thailand. The objects of study cover the demand, working conditions and role of the interpreters, including problems encountered and possible solutions. This research was conducted by interviewing relevant personnel in policy and operational levels, namely the director and interpreters of the National Intelligence Agency: three interpreters by position and 20 civil servants who work as interpreters. It was found that language officers with skills in languages of neighboring countries to Thailand are needed the most.

Their work includes translation and interpretation, which is mostly performed in the consecutive mode. The problems encountered are the lack of career stability, interpreter skill training and foreign language education. Therefore, relevant agencies should give importance and support the National Intelligence Agency in creating language expert positions to solve problems of work, improve benefits and set up training programs to enhance language officers' capabilities.

Keywords: 1. Interpreter 2. translator 3. intelligence
4. intelligence officer 5. Thai National Intelligence
Agency

บทนำ

ปัจจุบันภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคใหม่ ที่เรียกว่าสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้ทำให้โลกอยู่ในสภาพไร้พรมแดน ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน การติดต่อสื่อสาร คมนาคมขนส่งและส่งผ่านภาษาและวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภาษาที่หลากหลายมีความจำเป็นต่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ สังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ประเทศไทยกำลังจะเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน สำหรับงานข่าวกรอง ภาษาก็จำเป็นไม่น้อย เมื่อการใช้ภาษาต่างประเทศที่แตกต่างหลากหลายขึ้น และบ่อยครั้งขึ้น สำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาต่างประเทศมากขึ้นเช่นกัน

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันงานด้านภาษาต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งของงานข่าวกรอง หน่วยข่าวกรองต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อแปลข้อมูลข่าวสารที่ได้รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายมิตรประเทศ ขาดศัตรู หรือแม้กระทั่งในการรวบรวมข่าวจากการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการรวบรวมข่าวด้วยเครื่องมือทางเทคนิคหรือการดักจับ การติดต่อสื่อสาร บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศมีทั้งที่มีตำแหน่ง "ล่ามภาษาต่างประเทศ" และตำแหน่งข้าราชการ "เจ้าหน้าที่การข่าว" ที่ทำหน้าที่คล้ายตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศ และได้รับการเรียกว่าล่ามภายในองค์กรด้วย ซึ่งทั้งสองตำแหน่งต่างทำหน้าที่ทั้งงานแปลและงานล่าม ดังนั้นในกรณีของประเทศไทย เจ้าหน้าที่ด้านภาษาต่างประเทศ

เหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการทำงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในฐานะหน่วยข่าวกรองพลเรือนหลักของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในภารกิจด้านการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยทางพลเรือน ซึ่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2528 มาตรา 3 ได้ระบุคำจำกัดความไว้ ดังนี้

“การข่าวกรอง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงความมุ่งหมายกำลังความสามารถ และความเคลื่อนไหว รวมทั้งวิถีทางของต่างชาติ หรือองค์การก่อการร้าย ที่อาจกระทำการอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐบาลนำมาประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายแห่งชาติ

“การต่อต้านข่าวกรอง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อต่อต้านการกระทำของต่างชาติหรือองค์การก่อการร้ายที่มุ่งหมายจะให้ได้ไปซึ่งความลับของชาติ หรือทำลายความมั่นคงแห่งชาติโดยการจารกรรม การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย

“การข่าวกรองทางการสื่อสาร” หมายความว่า การใช้เทคนิคและการดำเนินการวิธีทางเครื่องมือสื่อสารด้วยการดักกับการติดต่อสื่อสารทางสัญญาณวิทยุ เพื่อให้ได้มาซึ่ง

ข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของต่างชาติหรือองค์การก่อการร้าย อันอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งชาติ

“การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับดูแลส่วนราชการฝ่ายพลเรือน ราชการส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ในการดำเนินการเพื่อรักษาความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ สถานที่ เอกสารและสิ่งของอื่นๆ ของทางราชการ ให้พ้นจากการจารกรรม การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย”

ตามคำจำกัดความข้างต้น จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ด้านภาษาต่างประเทศจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างน้อยสามอนุมาตราของมาตรา 4 กล่าวคือ การทำงานด้านกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ตามนัยของมาตรา 4 (1) ซึ่งเป็นการดูแลเรื่องการต่อต้านการก่อการร้าย ต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ การรักษาความปลอดภัยเมืองใหญ่และชายแดนประเทศไทย และติดตามสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตามมาตรา 4 (2) ซึ่งนอกจากใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพื้นฐานในการทำงานของหน่วยงานในการติดตามสถานการณ์และความเคลื่อนไหวต่างๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องมีภาษาอื่นๆ เช่น อาหรับ รัสเซีย จีน และภาษาประเทศเพื่อนบ้านของไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการประสานงานข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองต่างประเทศตามมาตรา 4 (6) ซึ่งจะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการติดต่อ

ประสานงาน เช่น การประชุม การแลกเปลี่ยนการเยือน และการฝึกอบรม เป็นต้น

อีกประการหนึ่ง โลกปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการต่อสู้กับภัยคุกคามระหว่างประเทศ ซึ่งเห็นได้ชัดจากการที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) รับรองข้อมติที่ 1368 (2001) ประณามการก่อการร้ายในสหรัฐ โดยถือว่าการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และตามมติที่ 1373 (2001) เนื่องจากมีภัยคุกคามหลายรูปแบบซึ่งเชื่อมโยงกัน ทั้งการก่อการร้ายระหว่างประเทศ อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การฟอกเงิน การลักลอบค้าอาวุธ การเคลื่อนไหวที่ผิดกฎหมายของอาวุธนิวเคลียร์ เคมี ชีวภาพ และสิ่งที่เป็นอันตรายอื่น จึงเรียกร้องให้รัฐสมาชิกร่วมมือกัน (UN Security Council, 2001) โดยกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย ซึ่งประการหนึ่งคือ การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง (กรมองค์การระหว่างประเทศ กองสันติภาพความมั่นคงและการลดอาวุธ, 2553)

ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกของสหประชาชาติจึงต้องทำตามกรอบมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการต่อสู้การก่อการร้าย และร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาษาสากลในการปฏิบัติตามกรอบดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ด้านภาษาต่างประเทศจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการทำงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ำมในสำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ควรมีการศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับงานข่าวกรอง

หลักการทั่วไปก่อนที่จะได้มาซึ่งข่าวกรองจะต้องผ่านกระบวนการรวบรวม ซึ่งมีหลากหลายวิธี เช่น **ข่าวกรองทางแหล่งข้อมูลเปิด** (Open-Source Intelligence : OSINT) จะรวบรวมได้จากสื่อเปิดที่พบเห็นได้ทุกวัน เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น **ข่าวกรองทางสัญญาณ** (Signal Intelligence : SIGINT) จะได้มาจากการส่งสัญญาณต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุสื่อสาร ระบบเรดาร์ **ข่าวกรองทางภูมิสารสนเทศ** (Geospatial Intelligence : GEOINT) ได้มาจาก ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ตำแหน่งที่ตั้ง แผนที่ **ข่าวกรองทางบุคคล** (Human Intelligence : HUMINT) ได้มาจากการพบปะพูดคุยกับบุคคล (กองบัญชาการกองทัพอากาศ, 2554; Central Intelligence Agency, 2010a; Central Intelligence Agency, 2010b; Central Intelligence Agency, 2010c; Central Intelligence Agency, 2010d) วิธีการทั้งหลายที่กล่าวมานี้ล้วนอยู่ในกระบวนการการดำเนินงานตามวงรอบข่าวกรอง (Intelligence circle) เพื่อผลิตข่าวกรองซึ่งมี 4 ส่วน คือ 1) ความต้องการข่าวสาร 2) การรวบรวม 3) การดำเนินการวิธี 4) การวิเคราะห์ (ฉัตรพงศ์ ฉัตราคม, 2553: 3)

ในงานข่าวกรองของประเทศไทยนั้น มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ ระบุคำจำกัดความของข่าวกรอง

การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนในความหมายและขอบเขตที่ใกล้เคียงกับของสากลข้างต้น โดยสามารถสรุปรวมได้ว่าใช้ข่าวกรองทางบุคคล และข่าวกรองทางสัญญาณ นอกจากนี้ฉัตรพงศ์ ฉัตราคม (2553: 2) ยังอธิบายว่า ในกระบวนการผลิตข่าวกรองจะมีการใช้ข่าวกรองทางแหล่งข้อมูลเปิดด้วย ซึ่งจะใช้ข้อมูลจากแหล่งเปิดประมาณร้อยละ 85-90 ในกระบวนการรวบรวมตามวงรอบข่าวเพื่อผลิตรายงานข่าวกรอง และใช้ข้อมูลจากปฏิบัติการลับประมาณร้อยละ 10-15 ในการผลิตรายงานข่าวกรอง ดังนั้นลุ่มภาษาต่างประเทศและข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ล่ามของสำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงเข้ามามีบทบาทในการทำงานรวบรวมข่าวสารในแบบที่หลากหลายคือ ข่าวกรองทางบุคคล (HUMINT) ข่าวกรองทางสัญญาณ (SIGINT) และข่าวกรองทางแหล่งข้อมูลเปิด (OSINT) ไม่ว่าจะเป็นในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล การแปลข้อมูลจากเอกสาร สัญญาณหรือสื่อต่างๆ

ลุ่มในหน่วยข่าวกรองบางประเทศ

สำหรับลุ่มในหน่วยข่าวกรองบางประเทศ เช่น ลุ่มของหน่วยข่าวกรองทางการทหารของสหราชอาณาจักร (Military Intelligence : MI) ที่ต่อมาพัฒนาเป็นหน่วยข่าวกรองพลเรือนคือ Secret Service และ Secret Intelligence Service แต่ยังคงใช้คำย่อ MI ในฐานะเป็นที่รู้จักมาก่อน) จะต้องเป็นทหารที่มีความสามารถด้านภาษา ผ่านการทดสอบเบื้องต้น ได้รับการฝึกฝนด้านการข่าวกรองเป็นเวลา 2 ปี จึงสามารถพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงเป็นผู้

ฝึกสอนทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และภาษากายซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการสื่อสารในเขตสงคราม ซึ่งต่อมาภาษาที่หน่วยงานให้ความสำคัญคือภาษาเอเชียกลางและตะวันออกกลาง (Intelligence Corps, 2009 : 18-20) เพื่อให้ตอบสนองการรวบรวมข่าวโดยที่ลักษณะงานจะมีตั้งแต่แปลการสื่อสารที่ดักจับได้ ใช้ความรู้ด้านภาษาถิ่น ความเข้าใจในเรื่องมารยาท และภาษากายช่วยคัดกรองคนในท้องถิ่นและแหล่งข่าวที่ทำงานในฐานะทพอังกฤษ หรือเป็นล่ามในการสนทนาระหว่างคนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ทหาร ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านข่าวกรองทางบุคคล นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาด้านข่าวกรองทางสัญญาณยังมีหน้าที่ในการเป็นล่ามถอดแปลข้อความศัตรูที่เป็นภาษาต่างประเทศ รูปแบบการทำงานจะเป็นการทำงานในภาคสนามหรือในฐานะปฏิบัติการซึ่งจะต้องมีทักษะทางทหารด้วย

สำหรับล่ามที่ทำงานในกระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) ของสหราชอาณาจักร ซึ่งดูแลรับผิดชอบ หน่วยข่าวกรองของกองทัพบก (Intelligence Corps of the British Army) จะแบ่งตามระดับความชำนาญด้านภาษากลางขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO - North Atlantic Treaty Organization) ที่มีอยู่ 5 ระดับ โดยระดับ 1 คือระดับสื่อสารประโยคง่าย ๆ ได้ และระดับ 5 คือระดับที่พูดได้คล่องแคล่วในฐานะเจ้าของภาษา หน่วยงานของสหราชอาณาจักรนี้ให้ความสำคัญกับทักษะการฟังและการพูดเพื่อการปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาของหน่วยงานซึ่งมีความชำนาญภาษาต่างประเทศในระดับ 3 ขึ้นไปจะสามารถที่จะแปลหรือเป็นล่ามในระดับง่ายได้ แต่ส่วนใหญ่จะไม่พบผู้ที่มีระดับภาษาต่างประเทศสูงกว่าระดับ 3

อย่างไรก็ตามหากต้องการทักษะด้านการล่ามหรือการแปลจะจำ
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ (Development,
Concepts and Doctrine Center, 2013: 12) ลักษณะงานล่ามจะมี
ตั้งแต่การปฏิสัมพันธ์ ประสานงานระดับยุทธวิธี ล่ามให้ผู้บังคับบัญชา
หรือ สำหรับการประชุม ส่วนในระดับปฏิบัติการจะมีทั้งการทำล่ามพูด
ตาม (consecutive interpreting) และล่ามพูดพร้อม (simultaneous
interpreting) ซึ่งต้องมีล่ามระดับสูงที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมา
โดยเฉพาะ และใช้ความสามารถทางด้านทหารและด้านภาษาในการ
ทำงาน เพราะจะมีการใช้ศัพท์เฉพาะทางทหาร นอกจากนี้หน่วยที่
ประจำการอยู่ในต่างประเทศจะต้องสามารถประเมินและจัดจ้างล่ามที่
เป็นบุคคลภายนอกด้วย รวมถึงทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อเป็น
ล่ามในเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน หรือมีบทบาทในการปฏิบัติการบาง
อย่างเช่นด้านสื่อมวลชนหรือการประสานงาน (p. 21)

อนึ่ง กระทรวงกลาโหม สหราชอาณาจักรยังจ้างล่ามที่ไม่ใช่
ทหารอีก 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) ผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกฝน ไม่ใช่ล่าม
มืออาชีพ จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปฏิบัติการ มีภาษาท้องถิ่น
เป็นภาษาแม่ มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น ธรรมเนียมปฏิบัติ
ทางวัฒนธรรม โครงสร้างการปกครอง บุคคลสำคัญและเจ้าหน้าที่ใน
ท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน (p. 22) 2) ล่ามที่มี
มาตรฐานภาษาในระดับสูงทั้งภาษาอังกฤษและภาษาท้องถิ่นในพื้นที่นั้น
ๆ ได้รับการฝึกเป็นล่ามมืออาชีพ แต่จะไม่อาจเข้าถึงข้อมูลชั้นความลับได้
(p. 23)

ในส่วน of หน่วยข่าวกรองพลเรือนในประเทศของ สหราชอาณาจักร (Secret Service/MI5) เจ้าหน้าที่ภาษาจะทำหน้าที่ ฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ที่ได้รับอนุญาตให้ดักจับได้ตามกฎหมาย ส่วน หน่วยข่าวกรองต่างประเทศ (Secret Intelligence Service/MI6) มีความต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาที่จะต้องมียกทักษะการพูดและเขียน ที่ดีเลิศ ในภาษาอาหรับ จีนกลาง และรัสเซีย ทำหน้าที่แปลจาก แหล่งข่าวที่เป็นภาษาเขียนและภาษาพูด มีบทบาทเป็นตัวกลางในการ สื่อสาร เพื่อให้เจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองต่างประเทศเข้าถึงข่าวกรองได้ นอกจากนี้ถ้าจำเป็นต้องทำการศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อหาเบาะแส ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติการ ต่างประเทศ และฝึกนักภาษาคนอื่น คุณสมบัติที่ต้องการคือจะต้องมี ทักษะทางภาษาสูงอย่างน้อย 1 ภาษา หรือมีใจรักภาษา (Secret Intelligence Service MI6, n.d.)

ด้านหน่วยทหารของสหรัฐอเมริกา การใช้งานล่ามจะเป็นทั้ง ล่ามและนักแปลระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาถิ่นอื่นๆ นอกจากนี้ยังมี ล่ามเอกสาร (sight translation) แปลจากภาษานั้นๆ เป็นภาษาอังกฤษ สนับสนุนเจ้าหน้าที่ทหารในการจัดซื้อ เป็นล่ามในจุดตรวจทหารและงาน สื่อท้องถิ่น (U.S. Army, 2013) โดยจะต้องเข้ารับการฝึกพื้นฐานทาง ทหารเป็นเวลา 9 สัปดาห์ และเรียนรู้ทักษะเพื่อเป็นล่ามในสถานการณ์ ต่างๆ ได้แก่ ปฏิบัติการจุดตรวจ ช่วยเหลือทางการแพทย์ คัดกรอง บุคลากรที่จัดจ้างในท้องถิ่น ฝึกกองกำลังประเทศเจ้าบ้าน ติดตามบุคคล สำคัญ เจรจาสัญญา และเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ซึ่งต้องมีคุณสมบัติทั้งพูด ฟังและอ่านภาษาอังกฤษได้ และมีความสนใจวัฒนธรรมอื่นด้วย

หน่วยข่าวกรองพลเรือนของสหรัฐอเมริกา สำนักงานข่าวกรองกลางสหรัฐอเมริกาจะมีเจ้าหน้าที่ใช้ภาษาคล่องในภาษาอาหรับ จีน คารีเกาหลี่ พาชโต ฟาร์ซี รัสเซีย และโซมาลี ต้องจบการศึกษาปริญญาตรีคล่องในภาษานั้นๆ เทียบเท่าหรือใกล้เคียงภาษาแม่ และมีทักษะการเขียนและพูดภาษาอังกฤษที่ดี ทำงานให้หน่วยปฏิบัติการลับแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Clandestine Service) ในการเป็นล่าม แปลและสนับสนุนปฏิบัติการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับภาษา (Central Intelligence Agency, 2015) ส่วนสำนักงานสืบสวนกลางของสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ภาษาตั้งแต่หลังเหตุการณ์ 9/11 (11 กันยายน ค.ศ. 2001) มีการแปลภาษาเกือบร้อยละ 77 ของโลกในทันที พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่ภาษามากกว่า 1,400 คน ประจำในประเทศและต่างประเทศ โดยทางหน่วยงานให้ความสำคัญกับภาษาอาหรับ จีน ฟาร์ซี เกาหลี่ ปัญจาบ รัสเซีย สเปน อูรดู และเวียดนาม ลักษณะงานเป็นการทบทวนเอกสาร แปลเอกสาร และการล่ามสนับสนุนในการซักถามผู้ต้องสงสัย ผู้เห็นเหตุการณ์ ผู้เสียหาย และเป็นล่ามในการฝึกต่างประเทศด้วย มาร์กาเร็ต กุล็อตตา (Margaret Gulotta) หัวหน้าโครงการภาษาต่างประเทศของสำนักสืบสวนกลางของสหรัฐอเมริกากล่าวว่าเจ้าหน้าที่ภาษาสำนักสืบสวนกลางของสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของภาษานั้นๆ ซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวกรองเดียวกันกับที่เจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สามารถเข้าถึง เจ้าหน้าที่ภาษาต้องจบการศึกษาปริญญาตรี หากไม่ใช่เจ้าของภาษาที่กำหนดควรมีวุฒิมัธยมศึกษาสาขาภาษาต่างประเทศ มีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษ

มีทักษะการฟังพูดอ่านเขียนที่ดีทั้งสองภาษา (Federal Bureau of Investigation, 2008)

ในส่วนของการศึกษาด้านงานล่ามกับการข่าวกรองในประเทศไทย มีงานศึกษาเรื่องบทบาทนายทหารล่าม และความจำเป็นในการพัฒนาล่ามทางทหารสำหรับกองบัญชาการกองทัพไทย โดยพันเอกหญิง สาลินี มณีรัตน์ (2553) ได้สัมภาษณ์นายทหารล่ามและผู้บังคับบัญชา ผลการศึกษาพบว่า นายทหารล่ามมีบทบาทในด้านยุทธบริเวณ สนับสนุนงานเจ้าหน้าที่ ในการซักถามบุคคลเพื่อข่าวกรองด้าน ยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคง ด้านการข่าวกรอง ซึ่งมีการกิจที่ต้องเป็น นักการข่าวไปด้วยในการรวบรวมข่าวข้อมูลเชิงลึก โดยต้องมีพื้นฐานด้าน การข่าวกรอง มีความรอบรู้ มีความรู้ด้านวัฒนธรรม สามารถวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อผลิตรายงานการข่าวด้วย ด้านวิเทศสัมพันธ์ ทำหน้าที่ติดต่อ ประสานงานกับกองทัพต่างประเทศ ลดความขัดแย้งและความรุนแรง ของสถานการณ์ สนับสนุนงานด้านอื่นเช่น แปลเอกสาร เป็นเจ้าหน้าที่ ด้านการข่าวและจัดบันทึกการประชุม เป็นต้น

ผลการศึกษาของสาลินี มณีรัตน์ข้างต้นได้ระบุลักษณะการ ทำงานของนายทหารล่ามว่าโดยทั่วไปจะมีล่ามสนับสนุนการสนทนา การบรรยาย หรือการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ บุคลากรจากกองทัพต่างชาติ แม้บางคนไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการ ล่าม ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมทักษะการล่าม แต่ก็เป็นผู้ที่เคยมีโอกาไป อาศัยอยู่ต่างประเทศมาก่อนในช่วงเวลาหนึ่ง

ผลการศึกษาอีกประการหนึ่งคือพบว่ามีปัญหาการขาดแคลน นายทหารล่าม มีการเสนอให้คัดเลือกบุคคลที่เติบโตในพื้นที่บริเวณ

ใกล้เคียงประเทศเพื่อนบ้านหรือในประเทศนั้น มีความเข้าใจและคุ้นเคยกับภาษา บรรจุเข้ารับราชการและจัดการฝึกอบรมบุคคลเหล่านั้นให้มีประสบการณ์ มีแนวทางการเจริญก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจน อำนวยความสะดวกฝ่ายบุคลากรที่มีทักษะการล่ามเพื่อทำงานให้หน่วยที่จำเป็นต้องใช้ล่าม

จากการศึกษาแนวคิดและผลการศึกษาวิจัยข้างต้น ทำให้เห็นภาพรวมถึงลักษณะการทำงานและบทบาทล่ามหรือเจ้าหน้าที่ภาษาในหน่วยงานข่าวกรองและหน่วยงานด้านความมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยข่าวกรองระดับชาติของต่างประเทศอย่างสำนักงานข่าวกรองกลางสหรัฐอเมริกา หน่วยข่าวกรองในประเทศและหน่วยข่าวกรองต่างประเทศของสหราชอาณาจักร หรือในประเทศไทยเอง ในกองบัญชาการกองทัพไทยที่มีงานด้านข่าวกรองประกอบอยู่ด้วย นอกจากลักษณะการทำงานและบทบาทแล้ว การศึกษาเหล่านี้ยังชี้ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานล่ามในหน่วยข่าวกรองอีกด้วย โดยมีความต้องการเจ้าหน้าที่ภาษาหรือล่ามที่แตกต่างกันไปตามภาระงาน แต่โดยรวมคุณสมบัติของล่ามจะคล้ายกัน คือมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและภาษาแม่เป็นอย่างดี ทั้งทักษะการฟังพูดอ่านเขียน รู้วัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ เป็นอย่างดี งานล่ามและงานแปลเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานการข่าวกรอง เพื่อรวบรวมข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการทำงานขององค์กร โดยล่ามหรือเจ้าหน้าที่ภาษามีหน้าที่อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการล่ามหรือการแปลด้วย ซึ่งสำนักข่าวกรองแห่งชาติก็มีความต้องการใช้ล่ามในการทำงานเช่นเดียวกับหน่วยงานต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

อย่างไรก็ตามการศึกษาในเรื่องล่ามในหน่วยงานราชการด้านความมั่นคงของไทยยังไม่มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ทราบแน่ชัดถึงการทำงานของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ แม้จะมีข้อมูลเกี่ยวกับนายทหารล่ามในข่าวกรองของทหาร แต่สำนักข่าวกรองแห่งชาติเป็นองค์กรข่าวกรองด้านพลเรือน จึงมีลักษณะงานและระบบงานที่แตกต่างจากงานด้านข่าวกรองของทหารซึ่งจะให้ความสำคัญกับข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับงานด้านทหาร นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาเฉพาะของแต่ละองค์กรด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลสำหรับล่ามปัจจุบันและล่ามใหม่ในองค์กร และเพิ่มความเข้าใจในเรื่องการทำงานของล่ามให้กับเจ้าหน้าที่ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้ที่สนใจสมัครเป็นล่ามภาษาต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่การข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาษาด้วย

การศึกษางานล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในด้านปริมาณ ภาษา และความพอเพียงต่อความต้องการ ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหา การศึกษาวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการโดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ล่าม 23 คน และผู้บริหาร 1 คน สำหรับวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้ทำหนังสือไปยังสำนักข่าว

กรองแห่งชาติ ขออนุญาตสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานล่าม โดยแล้วแต่ความสะดวกในการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของ สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้ประสานงานให้สัมภาษณ์ล่ามและเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานล่ามที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคใต้ ทางสำนัก ข่าวกรองแห่งชาติได้จัดล่ามและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานล่ามให้ตาม ลักษณะงาน กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างจากงานส่วนกลาง ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาอาหรับ ภาษารัสเซีย กลุ่มตัวอย่างจากงานประเทศรอบ บ้าน ได้แก่ ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า และกลุ่มตัวอย่างจาก จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้ภาษามลายูและภาษามลายูปาตานี

ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มที่เป็นล่ามภาษาต่างประเทศหรือข้าราชการ ที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษาทำงานในสำนักที่รับผิดชอบความมั่นคง ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก ส่วนหนึ่งรับผิดชอบ งานด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การรักษา ความมั่นคงชายแดน การประสานงานและกิจการต่างประเทศ และการ ปฏิบัติการทางเทคนิค ซึ่งจำแนกตามภาษาที่ใช้ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 1

กลุ่มตัวอย่างผู้รับการสัมภาษณ์มีอายุแตกต่างกัน อายุขั้นต่ำ 28 ปี และสูงสุด 65 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษา 1 คน ปริญญาตรี 12 คน และ ปริญญาโท 10 คน มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 1-32 ปี ประกอบด้วย ล่ามภาษาอังกฤษ 6 คน ภาษาอาหรับ 1 คน ภาษาจีน 2 คน ภาษารัสเซีย 2 คน ภาษาพม่า 2 คน ภาษาเวียดนาม 2 คน ภาษากัมพูชา 1 คน ภาษามลายู 7 คน ทั้งนี้จากจำนวนล่ามทั้งหมดที่ สัมภาษณ์ มีล่ามภาษาต่างประเทศที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 3 คน จำแนกได้เป็น ภาษาอังกฤษ 1 คน ภาษาอาหรับ 1 คน และภาษากัมพูชา

1 คน ส่วนที่เหลือเป็นเจ้าหน้าที่การข่าวซึ่งเป็นข้าราชการและปฏิบัติงาน
เจ้าหน้าที่ภาษาซึ่งรวมถึงการล่ามด้วย (ดูตารางที่ 1 ประกอบ)

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ล่าม

ลำดับ	อายุ	เพศ	การศึกษาสูงสุด	ภาษา	ประสบการณ์ (ปี)	สถานะ
1	49	หญิง	ป.ตรี ศิลปศาสตร์	เวียดนาม	10	ข้าราชการ
2	51	ชาย	ป.ตรี รัฐศาสตร์	พม่า	13	ข้าราชการ
3	35	ชาย	ป.ตรี รัฐศาสตร์	พม่า	2	ข้าราชการ
4	42	หญิง	ป.ตรี รัฐศาสตร์	จีน	3	ข้าราชการ
5	30	หญิง	ป.โท ศิลปศาสตร์	รัสเซีย	2	ข้าราชการ
6	28	ชาย	ป.โท รัฐศาสตร์	รัสเซีย	1	ข้าราชการ
7	47	ชาย	ป.โท รัฐศาสตร์	มลายู	18	ข้าราชการ
8	56	ชาย	ป.โท การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	มลายู	26	ข้าราชการ
9	58	ชาย	ป.ตรี ศึกษาศาสตร์	มลายู	32	ข้าราชการ
10	52	ชาย	ป.ตรี ศิลปศาสตร์	มลายู	26	ข้าราชการ
11	56	ชาย	ป.ตรี สังคมและรัฐศาสตร์	มลายู	29	ข้าราชการ
12	63	ชาย	ป.ตรี สังคมศาสตร์	มลายู	21	ข้าราชการ
13	30	หญิง	ป.ตรี สังคมศาสตร์	มลายู	10	ข้าราชการ
14	40	ชาย	ป.โท อักษรศาสตร์	อังกฤษ	14	ข้าราชการ
15	39	หญิง	ป.โท รัฐศาสตร์	อังกฤษ	17	ข้าราชการ
16	40	หญิง	ป.โท รัฐศาสตร์	อังกฤษ	17	ข้าราชการ
17	44	หญิง	ป.โท รัฐศาสตร์	อังกฤษ	9	ข้าราชการ
18	32	หญิง	ป.โท วัฒนธรรม	อังกฤษ	4	ข้าราชการ
19	38	หญิง	ป.โท โบราณคดี	อังกฤษ	1	ลูกจ้างชั่วคราว
20	65	ชาย	ม.8	กัมพูชา	29	ลูกจ้างชั่วคราว
21	37	ชาย	ป.ตรี ปรัชญาศาสนาเปรียบเทียบ	อาหรับ	3	ลูกจ้างชั่วคราว
22	55	ชาย	ป.ตรี นิติศาสตร์	เวียดนาม	18	ข้าราชการ
23	51	หญิง	ป.ตรี การจัดการ	จีน	2	ข้าราชการ

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่ล่ามจะแตกต่างกัน โดยในการสัมภาษณ์ผู้บริหารจะถามถึงความต้องการล่ามในองค์กร ภาษาที่จำเป็นต้องใช้ ความสำคัญของการมีล่ามในองค์กร ลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของล่าม และปัญหาเกี่ยวกับล่ามที่พบและแนวทางแก้ไข ส่วนกรณีของผู้ปฏิบัติหน้าที่ล่ามจะถามถึงภาษาที่ใช้ในการทำงาน ความถี่ในการปฏิบัติหน้าที่ล่าม ลักษณะการทำงาน หน้าที่รับผิดชอบ ทักษะความรู้ที่จำเป็น ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข

ผลการวิจัยจะนำเสนอโดยประมวลคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนรวมเข้าด้วยกัน และเรียบเรียงแยกเป็นประเด็นหลักๆ ได้แก่ ความต้องการล่ามของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ลักษณะการทำงาน บทบาทของล่ามในงานข่าวกรอง และปัญหาและแนวทางแก้ไข

ความต้องการล่ามของสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีความจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ภาษาในการรวบรวมและการผลิตข่าวกรอง ทั้งโดยการแปลและการล่าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านภาษาประเทศเพื่อนบ้านของไทยจะเป็นที่ต้องการอย่างมาก แต่มักจะมีผู้สนใจสมัครเข้ามาทำหน้าที่นี้จำนวนน้อย จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ไปยังแต่ละมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาภาษานั้นๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ชี้ว่าในอนาคตความต้องการล่ามอาจเพิ่มขึ้นจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เพราะมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น และไม่ใช่ทุกประเทศที่จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

เพื่อให้รองรับการเปลี่ยนแปลงภัยคุกคามของไทย หลังจากยุค สงครามเย็นเข้าสู่ยุคสงครามข้อมูลข่าวสาร สำนักข่าวกรองแห่งชาติมี ความต้องการให้ข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านการข่าว มีความรู้ภาษาที่ สาม นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ข้าราชการควรมีพื้นฐาน ดีอยู่แล้ว จากการผ่านการสอบเพื่อเข้าทำงานซึ่งจะถูกวัดว่า สามารถใช้ ในการสื่อสาร ฟังพูดอ่านเขียนได้ดีเพียงใด ภาษาที่สามดังกล่าวได้แก่ มลายู เขมร เวียดนาม พม่า รัสเซีย เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ของข้าราชการในการรวบรวมข้อมูลเพื่อผลิตข่าวกรองและการสืบสวน เป้าหมาย ดังนั้นปัจจุบันจึงมีการส่งบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่การข่าวไป ศึกษาภาษาต่างประเทศของประเทศเพื่อนบ้าน ที่กรมยุทธศึกษา ทหารบก เพื่อนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีความ ร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อส่งเจ้าหน้าที่ไปศึกษาภาษานั้นๆ ในประเทศ ที่ใช้ภาษานั้นเป็นภาษาแม่อีกด้วย อาทิ จีน รัสเซีย

จากการสัมภาษณ์พบว่า เจ้าหน้าที่ภาษาและเจ้าหน้าที่การข่าว ที่ทำงานด้านภาษานั้น สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้กำหนดตำแหน่งว่า “ล่าม” ซึ่งทำหน้าที่หลักในการแปลเอกสารเป็นส่วนใหญ่และทำงานล่าม เป็นส่วนน้อย เจ้าหน้าที่การข่าวที่ทำหน้าที่ล่ามด้วยจะเป็นเจ้าหน้าที่ ภาษาที่มีหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารและเอกสาร และมีหน้าที่เป็นล่ามใน การอบรมบรรยาย ปัจจุบันในส่วนของงานแปลมีบุคลากรไม่เพียงพอกับ ภาระงาน เนื่องจากมีปริมาณข้อมูลข่าวสารและเอกสารสำคัญเกี่ยวกับ เหตุการณ์ที่หลังไหลเข้ามาอยู่ตลอดเวลา ส่วนตำแหน่งล่าม ภาษาต่างประเทศจะมีหน้าที่สนับสนุนเจ้าหน้าที่การข่าวเพื่อแบ่งเบา ภาระงานแปลที่มีปริมาณมากและในกรณีที่เจ้าหน้าที่การข่าวไม่มีความ

เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศที่ลึกซึ้งพอ เพราะเจ้าหน้าที่การข่าวอาจมีความรู้ในระดับพื้นฐานที่สามารถคัดแยกประเภทความสำคัญของข้อมูลเพื่อส่งให้ล่ามภาษาต่างประเทศแปลเท่านั้น

ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาษาดังกล่าวที่ไม่ต้องทำบ่อยคือล่ามสำหรับสนทนา เพราะโดยพื้นฐานผู้บริหารสำนักข่าวกรองจะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับหน่วยงานอื่นๆ หากหน่วยข่าวของประเทศที่มาเยือนใช้ภาษาของตน ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ จะนำล่ามมาเอง โดยให้ล่ามแปลระหว่างภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามในอดีต หากสามารถใช้ล่ามคู่ภาษาที่ตรงกันระหว่างภาษาไทยกับภาษานั้นๆ ในการสนทนากรณีประเทศที่มาเยือนไม่ใช่ภาษาอังกฤษสื่อสารโดยสื่อสารผ่านล่าม ก็จะสามารถลดความคลาดเคลื่อนของสารหรือข้อความที่สื่อสารระหว่างกัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามความต้องการในงานล่ามที่มีมากที่สุดในปัจจุบันจะเป็นการล่ามให้กับวิทยากรในการอบรมบรรยาย

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ภาษาในสำนักข่าวกรองแห่งชาติยังต้องเป็นผู้ติดตามสถานการณ์ข่าว มีทักษะในการจับประเด็น การจดบันทึก การใช้ความจำ การตั้งคำถามแบบเจาะลึกและการตั้งคำถามในเชิงการทู่เพราะเจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังต้องทำหน้าที่รวบรวมข่าวจากบุคคล จึงต้องใช้ทักษะความรู้ ทฤษฎีด้านการข่าว มีความรู้ด้านวงศัพท์พิเศษที่ใช้เฉพาะในแวดวงหน่วยข่าวกรอง แต่ล่ามภาษาต่างประเทศไม่ใช่เจ้าหน้าที่การข่าว ไม่ได้รับการอบรมและการฝึกในสถานะของเจ้าหน้าที่การข่าว จึงไม่รู้จักศัพท์เฉพาะ บริบทการใช้ และทฤษฎีต่างๆ ประกอบกับการแปลเอกสาร ล่ามภาษาต่างประเทศมีระดับการเข้าถึงชั้นความลับ

ที่แตกต่างระดับกัน¹ ดังนั้น สำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการข่าวกรองและมีทักษะด้านภาษามากกว่าบุคลากรในตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศซึ่งมีความรู้ด้านภาษาอย่างเดียว ขาดทักษะและทฤษฎีการข่าว กล่าวคือสำนักข่าวกรองแห่งชาติต้องการนักการข่าวและเจ้าหน้าที่ภาษาที่มีทักษะการล่ามการแปลอยู่ในคนเดียวกัน

ลักษณะการทำงาน

ล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ตามเงื่อนไขการจ้างงาน กล่าวคือ ล่ามภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราวและข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษาซึ่งรวมถึงล่ามด้วย ปัจจุบันมีล่ามภาษาต่างประเทศที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 13 คน ล่ามที่มีทักษะการฟังพูดอ่านเขียน 5 คน ได้แก่ ล่ามภาษากัมพูชา 3 คน ล่ามภาษาอาหรับ 1 คน และล่ามภาษาอังกฤษ 1 คน ล่ามที่มีทักษะการฟังกับพูดมี 8 คน ได้แก่ ล่ามภาษากะเหรี่ยง 1 คน ล่ามภาษากัมพูชา 5 และล่ามภาษาพม่า 2 คน

ล่ามภาษาต่างประเทศบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราวรายปี ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์ ทักษะภาษานั้นๆ ปฏิบัติหน้าที่ล่ามและแปลได้ในระดับดีมาก ไม่มีการจำกัดวุฒิการศึกษา อายุไม่

¹ สำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนดชั้นความลับ 3 ระดับ ได้แก่ ลับ ลับมาก และลับที่สุด ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 หมวด 1 ส่วนที่ 2 ประเภทชั้นความลับ ข้อ 12 “ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น (1) ลับที่สุด (TOP SECRET) (2) ลับมาก (SECRET) (3) ลับ (CONFIDENTIAL)”

เกิน 45 ปี มีความรู้ความสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เวิร์ดได้ และสามารถปฏิบัติราชการต่างจังหวัดได้ ลักษณะงานตามประกาศรับสมัครจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการถอดแปลภาษาต่างประเทศ ล่ามภาษาต่างประเทศจะได้ค่าตอบแทนรายเดือนระหว่าง 12,000-15,000 บาท ไม่ได้รับสวัสดิการ

ส่วนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษาคือเจ้าหน้าที่การข่าวที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ใช้ภาษานั้นๆ ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ปกติหรือกล่าวได้ว่า ทำหน้าที่นักการข่าวและเจ้าหน้าที่ภาษาซึ่งรวมถึงงานแปลและงานล่ามไปพร้อมกัน และภายในองค์กรจะเรียกว่าเป็นล่ามด้วย ภาษาที่ใช้ได้แก่ อังกฤษ อาหรับ จีน รัสเซีย และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา พม่า เวียดนาม มลายู เป็นต้น และข้าราชการเหล่านี้ จะต้องมาจากการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในทุกสาขาวิชา และมีความรู้ความสามารถในภาษานั้นๆ ลักษณะการทำงานของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติสามารถแบ่งได้ตามตำแหน่ง ดังนี้

ก. ล่ามภาษาต่างประเทศ

ตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามตำแหน่งแม้จะเป็นล่าม แต่ตามลักษณะการทำงานจะเปรียบเสมือนเจ้าหน้าที่ภาษา กล่าวคืองานหลักคืองานแปลเอกสาร และใช้การอ่านหรือติดตามข่าวจากสื่อที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ เพื่อแปลสรุปในลักษณะการเขียนรายงานข่าว นอกจากนี้ยังมีงานร่าง

หรือแปลจดหมายโต้ตอบ สุนทรพจน์ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความต้องการ โดยจะมีการกำหนดขอบเขตให้ในการยกย่อง และงานตรวจทานแก้ไขไวยากรณ์ พิสูจน์อักษรงานของเจ้าหน้าที่นักการข่าว การตอบหัวข้อข่าวสารที่เป็นการแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานมิตรประเทศ การแปลเอกสารจากสื่อเปิดแจกจ่ายให้กับหน่วยงานในต่างประเทศ เพื่อชี้แจงเหตุการณ์ในประเทศไทย เป็นผู้แก้ไขเอกสารเมื่อมีการประชุมลงความเห็นเอกสารใดเอกสารหนึ่งเกี่ยวกับคำและประโยคที่เหมาะสม งานล่ามจะมีนานๆ ครั้ง เป็นการสนทนารับรองแขกที่มาเยือนส่วนมากไม่เกิน 30 นาที หรือการสนทนาระหว่างรับประทานอาหาร ซึ่งจะเป็นการล่ามแบบพูดตาม

ข. ข้าราชการที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษา

ข้าราชการที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษาด้วยคือเจ้าหน้าที่การข่าว ที่ทำหน้าที่เดียวกับตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศด้วย เช่นเดียวกับล่ามภาษาต่างประเทศ แม้ภายในองค์กรจะเรียกว่าล่าม แต่ตามลักษณะงานคือการเป็นเจ้าหน้าที่ภาษา งานหลักของเจ้าหน้าที่ภาษาเหล่านี้คืองานที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งเจ้าหน้าที่การข่าวที่กำหนด คือรวบรวมข่าว วิเคราะห์ข่าว งานสืบสวน และงานประสานงานกับหน่วยข่าวต่างประเทศ และมีงานแปลและงานล่ามด้วย สำหรับเจ้าหน้าที่ภาษากลุ่มนี้ สามารถแบ่งย่อยลงไปได้อีก ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพ

เจ้าหน้าที่ประเภทนี้จะมีหน้าที่หลากหลาย ทั้งการติดตามข่าวจากสื่อเปิด เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ และวิทยุ เพื่อแปล

และสรุปความเพื่อเขียนรายงานข่าว ซึ่งบางส่วนอาจต้องวิเคราะห์ เช่น การสรุปสถานการณ์ข่าวต่างประเทศ ฟังการประกาศนโยบายของผู้นำต่างประเทศพร้อมประเมินวิเคราะห์ผลกระทบระดับชาติ ภูมิภาคและโลก ทั้งยังติดต่อประสานงานและพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับหน่วยข่าวต่างประเทศซึ่งจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก และเขียนรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาเป็นภาษาไทย สำหรับสื่อโทรทัศน์และวิทยุจะใช้วิธีบันทึกไว้ก่อนเพื่อความสะดวกในการแปล นอกจากนี้ยังต้องแปลเอกสารที่ได้รับจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย อาจเป็นจดหมายโต้ตอบสุนทรพจน์ หรือเอกสารที่ได้จากหน่วยข่าวต่างประเทศ ซึ่งเป็นการแปลแบบภาษาราชการที่ส่วนใหญ่เป็นการสรุป ยกเว้นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และให้แปลอย่างละเอียด

งานล่ามจะเป็นการล่ามพูดตาม มีในรูปแบบการสนทนารับรองแขกผู้มาเยือนจากต่างประเทศที่สนามบิน การเป็นล่ามระหว่างรับประทานอาหารแบบกึ่งพิธีการ เช่น การกล่าวขอบคุณเจ้าภาพ การเป็นล่ามบรรยายสรุปให้หน่วยข่าวรับทราบ นอกจากนี้จะเป็นล่ามส่วนตัวติดตามคณะผู้มาเยือน จะทำหน้าที่ล่ามเฉพาะเมื่อมีปัญหาเช่น เมื่อมีคฤศก์ตามสถานที่ท่องเที่ยวใช้ภาษาอังกฤษแล้วติดขัด จึงต้องใช้ภาษานั้นช่วยอธิบาย โดยจะติดตามอยู่ในคณะตลอดระยะเวลาที่มาเยือนทั้งวันและทุกวัน การเป็นล่ามให้ผู้มาเยือนขณะที่น่าเที่ยว และการล่ามให้วิทยากรจากหน่วยข่าวต่างประเทศในการฝึกอบรมหรือบรรยายให้ความรู้ ซึ่งเป็นการล่ามทั้งวันระยะเวลาประมาณ 3-10 วัน อย่างไรก็ดีจะมีการล่ามแบบพูดพร้อมอยู่กรณีเดียวคือการล่ามวิดิทัศน์ประกอบการเรียน ซึ่งเป็นวิดิทัศน์สั้นๆ เช่นบทสนทนา เพื่อประหยัดเวลาในการอบรม

การล่ามในลักษณะนี้รวมไปถึงคำถามคำตอบระหว่างวิทยากรสำหรับการอบรม การบรรยายแต่ละครั้งที่จัดขึ้น จะมีเจ้าหน้าที่ทำการล่ามที่อาจเป็นนักเรียนเข้าร่วมอบรมด้วยหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายประสานงานที่รับผิดชอบการติดต่อกับหน่วยข่าวประเทศนั้นๆ ที่เป็นผู้ทำหน้าที่ล่าม โดยมากจะเป็นการทำหน้าที่ล่ามเพียงคนเดียว แต่การอบรมบางครั้งจะมี 2 คน ผลัดเปลี่ยนกันต่อเมื่อเหนื่อยล้าหรือคอยช่วยเสริม มีทั้งการล่ามแบบสรุปความและแปลโดยละเอียด โดยมากจะพยายามแปลโดยละเอียด แต่หากวิทยากรเริ่มพูดยาว ล่ามเก็บรายละเอียดไม่หมดจะแปลโดยสรุปความเท่านั้น

ส่วนใหญ่วิทยากรจะเข้าใจเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ล่าม โดยจะพูดช้า และชัด หยุดให้เป็นระยะๆ ในการทำหน้าที่ล่ามเช่นนี้ มีการจดบันทึกเพื่อช่วยในการทำหน้าที่ล่าม อย่างไรก็ตามในกรณีที่ล่ามเป็นผู้รับการอบรมด้วยก็จะต้องจดเพื่อทำรายงานสรุปหลังการอบรมเสร็จในฐานะผู้เข้าร่วมการอบรมคนหนึ่งด้วย และหากล่ามเป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานด้วยก็ต้องประสานงาน เช่น ดูแลเรื่องที่פקอาศัยและอาหารการกินของวิทยากรด้วย

การบรรยายในลักษณะนี้ จะมีเวลาให้ล่ามเตรียมตัวล่วงหน้า 1 เดือน ว่าจะต้องรับทำหน้าที่เป็นล่าม แต่จะได้เพียงหัวข้อเอกสารจะได้พร้อมกับผู้เข้าร่วมการอบรมคนอื่นๆ ในวันอบรม อย่างไรก็ตามก็ตามมีกรณีที่ไม่มีการให้เตรียมตัวล่วงหน้า การได้เตรียมตัวคืบก่อนการเริ่มอบรมมักจะเป็นกรณีของการฝึกอบรมในต่างจังหวัด อาจได้มีเวลาพูดคุยกับวิทยากรและขอเอกสารเพื่อเตรียมความพร้อม แต่หากเป็น

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านที่รับผิดชอบอยู่แล้วจะไม่ต้องใช้เวลาเตรียมตัวมาก หนึ่งคืนก็เพียงพอ

2. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบริเวณชายแดน

เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่ติดตาม เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่น เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์เช่น โฆษณาชวนเชื่อ ใบปลิว สำหรับโทรทัศน์และวิทยุ จะใช้วิธีบันทึกไว้เพื่อความสะดวกในการแปล เป็นเอกสารรายงานข่าว รายการโทรทัศน์และวิทยุจะเน้นประเด็นเกี่ยวกับชายแดน เป็นการพูดคุยรายการเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ความมั่นคงตามแนวชายแดน นอกจากนี้ยังมีการพบปะผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ โดยการใช้นักข่าว สื่อสาร และการฟังบรรยายหรืออภิปรายในเวทีสาธารณะ ซึ่งต้องบันทึกเสียงด้วย เพื่อแปลและสรุปเป็นรายงาน

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวยังมีหน้าที่ล่ามด้วย ซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก เมื่อมีการสนทนากับบุคคลในพื้นที่ และมีเจ้าหน้าที่การข่าวที่ไม่พูดภาษาท้องถิ่นหรือคณะจากกรุงเทพฯ เดินทางไปตรวจเยี่ยม ศึกษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ รับฟังบรรยายสรุป ทั้งในบริเวณชายแดนประเทศไทยและในประเทศนั้นๆ ซึ่งหากติดตามคณะไปศึกษาดูงาน สังเกตการณ์จะใช้ระยะเวลาประมาณ 6-7 วัน หากเป็นการพบไม่ใช่ว่าการติดตามคณะจะเป็นการล่ามแบบพูดตามระหว่างภาษานั้นๆ กับภาษาไทย และจะเป็นการล่ามแบบสรุปความ แต่หากภายในคณะมีชาวต่างชาติอยู่ จะมีล่ามภาษาอังกฤษเป็นผู้ทำหน้าที่ล่ามระหว่าง

ภาษาไทยกับอังกฤษอีกทอดหนึ่ง การล่ามในลักษณะนี้จะเป็นบทสนทนาที่ไม่ยาวมากนัก เป็นการถามตอบ นอกจากนี้หากมีการซักถามผู้ต้องสงสัยด้วยภาษาท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือการซักพยานที่อยู่ในเหตุการณ์ จะต้องทำหน้าที่ล่ามเมื่อเจ้าหน้าที่ที่ไม่รู้ภาษานั้นๆ เข้าร่วมด้วย เหมือนเป็นการทำหน้าที่นักการข่าวและล่ามไปพร้อมๆ กัน

อย่างไรก็ดี มีการล่ามแบบพูดพร้อมเช่นกัน ในกรณีการฟังอภิปรายในเวทีสาธารณะ เพื่อนำมาแปลสรุปเป็นรายงานข่าว หากมีเจ้าหน้าที่การข่าวที่พูดภาษานั้นๆ ไม่ได้ แต่จะเป็นการล่ามแบบสรุปความ ไม่ได้เก็บทุกรายละเอียด เลือกเฉพาะใจความสำคัญที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ทั้งนี้ยังมีการล่ามจากเอกสาร (sight translation) ในกรณีที่พบเอกสารใดก็ตามในที่ที่เกิดเหตุ จะทำหน้าที่แปลเอกสารนั้นให้เจ้าหน้าที่คนอื่นฟังด้วยในทันที นอกจากนี้งานในหน้าที่อื่นๆ ได้แก่ การถอดเทปแปลเป็นเอกสาร การเป็นกรรมการสอบสวนสัมภาษณ์ล่ามที่ต้องการสมัครเข้าทำงานที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติ รวมทั้งเป็นผู้ออกข้อสอบและผู้สัมภาษณ์โดยใช้ภาษานั้นๆ สัมภาษณ์

โดยรวมแล้ว ลักษณะงานของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ไม่ว่าตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศหรือข้าราชการที่ทำหน้าที่ล่ามด้วยตัวมีหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาษาแม้ว่าภายในองค์กรจะเรียกว่าล่าม กล่าวคือรับผิดชอบทั้งงานแปลและงานล่าม อย่างไรก็ตามหลักจะเป็นงานแปลเอกสารหรือข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำมาวิเคราะห์และผลิตรายงานข่าว ความแตกต่างระหว่างลักษณะงานของล่ามภาษาต่างประเทศและข้าราชการที่ทำหน้าที่ล่ามคือ ล่ามภาษาต่างประเทศจะมีหน้าที่หลักในการแปลเอกสารและข้อมูล ติดตามข่าว และร่างและแก้ไขเอกสาร

ไม่ใช่การล่าม ส่วนเจ้าหน้าที่การข่าว งานหลักจะเป็นงานตามตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การข่าว และงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาษาจะคล้ายกับหน้าที่ของตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศ คือการแปลเอกสารและข้อมูล ติดตามข่าว และงานล่าม เจ้าหน้าที่การข่าวจะรับผิดชอบงานล่าม มากกว่าล่ามภาษาต่างประเทศ ทั้งการเป็นล่ามในการอบรมบรรยายและในการสนทนากับบุคคลท้องถิ่นเพราะจะมีพื้นฐานด้านการข่าวกรองและเข้าถึงข้อมูลได้มากกว่าล่ามภาษาต่างประเทศ

บทบาทของล่ามในงานข่าวกรอง

เจ้าหน้าที่ภาษาในสำนักข่าวกรองแห่งชาติทั้งที่เป็นล่ามภาษาต่างประเทศและเจ้าหน้าที่การข่าวที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษาด้วยเป็นผู้ทำหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารที่ได้จากบุคคลและสื่อสาธารณะที่ติดตาม และทำหน้าที่ล่ามข้อมูลข่าวสารที่ได้จากบุคคลและในการสนทนาระหว่างเจ้าหน้าที่การข่าวและบุคคลท้องถิ่นซึ่งมีภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อที่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่เหล่านี้จึงเป็นสื่อกลางระหว่างวัฒนธรรม (intercultural mediator) ตามความหมายของ Martinez-Sierra (2008: 1) และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้คนที่มีความพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Radulescu and Mitrut, 2012: 344) กรณีการเป็นล่ามในพื้นที่ชายแดนประเทศไทย ระหว่างเจ้าหน้าที่การข่าวจากกรุงเทพฯ กับบุคคลในพื้นที่ที่พูดภาษาท้องถิ่น หรือกรณีที่บุคคลท้องถิ่นที่พูดภาษาไทยได้ พยายามใช้ภาษาไทยในการพูดคุย แต่เลือกใช้คำไม่ถูกบริบท ฟังแล้วไม่เป็นภาษาไทย ล่ามก็จะเป็นตัวกลางระหว่างวัฒนธรรมเพื่อสื่อให้เข้าใจว่าทั้งสองฝ่ายสนทนา

กันเรื่องอะไร รู้บริบท ลดความเข้าใจผิดได้ ช่วยอธิบายให้ทั้งสองฝ่าย เข้าใจกันได้ ล่ามในลักษณะนี้จะมีสองบทบาทในเวลาเดียวกัน คือเป็นผู้ ล่ามและผู้ช่วยให้เกิดการสื่อสารกันขึ้น (Farini, 2013 : 4)

ล่ามและเจ้าหน้าที่ภาษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ล่ามในสำนักข่าวกรอง แห่งชาติเปรียบเสมือนผู้ควบคุมกลั่นกรองข้อมูล เป็นนายประตู (gatekeeper) ตามทฤษฎีนายประตูของ Kurt Lewin นักจิตวิทยาสังคม ซึ่งเป็นทฤษฎีสำหรับอธิบายเรื่องการบริโภคอาหารยุคหลังสงครามโลก ครั้งที่สองแต่สามารถนำมาปรับใช้กับการบริโภคสื่อและข่าวได้เช่นกัน (Shoemaker, Riccio, and Johnson, 2013) ตามทฤษฎีนี้ ข้อมูล ข่าวสารจะผ่านเข้าไปในช่องหรือประตูซึ่งนายประตูจะเป็นผู้ควบคุม กลั่นกรอง โดยข้อมูลมากมายที่มีอยู่จะถูกคัดกรองและขัดเกลา (Barzilai-Nahon, 2008: 3) เช่น ในการติดตามข่าวสารในสื่อสาธารณะ เพื่อแปลและสรุปเป็นรายงานข่าว เจ้าหน้าที่ภาษาเหล่านี้จะทำหน้าที่ผู้ ตัดสินใจเลือกข้อมูลที่จะแปลหรือนำเสนอ หรือในการแปลการสนทนา ระหว่างเจ้าหน้าที่การข่าวกับบุคคลในท้องถิ่นก็เป็นการล่ามโดยสรุป เช่นกัน โดยเลือกเอาแต่ใจความสำคัญ ส่วนในกรณีการบรรยายจะเป็น การกรองข้อมูลเพื่อล่ามให้ผู้เรียนเข้าใจ หากผู้พูดซ้ำความ ล่ามจะตัด ความที่ซ้ำออก หรือเมื่อวิทยากรพูดยาวเกินไป ล่ามไม่สามารถเก็บ รายละเอียดได้หมดจะแปลโดยสรุป และบางกรณีจะแปลตามความ เข้าใจและนำเสนอในมุมมองที่ตนเข้าใจ ล่ามและเจ้าหน้าที่ภาษาจะเป็น เสมือนนายประตูที่ทั้งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล ตามที่ Klobas and McGill (1995: 581-589 อ้างถึงใน Barzilai-Nahon, 2009: 4) และ Sturges (2001: 62-67 อ้างถึงใน Barzilai-Nahon, 2008: 4) กล่าวไว้

อย่างไรก็ดี การตัดข้อความออกและการแปลแบบสรุปเช่นนี้ไม่เป็นไปตามจรรยาบรรณของล่ามโดยทั่วไปที่กำหนดให้ล่ามแปลโดยไม่ดัดแปลง ตัดทอน หรือเพิ่มเติมข้อความจากต้นฉบับ การที่ล่ามต้องแปลสรุปเนื่องจากไม่สามารถเก็บรายละเอียดที่วิทยากรพูดได้ทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดจากการที่ล่ามไม่ได้รับการฝึกอบรมทักษะด้านการล่ามมาโดยเฉพาะ ซึ่งจะกล่าวถึงในส่วนของปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อไป

การทำงานของล่ามและเจ้าหน้าที่ภาษาอาจมีการกลั่นกรองอีกระดับหนึ่ง กล่าวคือหัวหน้าผู้รับผิดชอบจะต้องนำเอกสาร รายงานข่าวที่แปลจากภาษานั้นๆเป็นภาษาไทยมาคัดกรองแก้ไขให้เป็นภาษาไทยที่ถูกต้องยิ่งขึ้น จึงมีการกลั่นกรองคัดสรรข้อมูลหลายขั้นตอนก่อนนำเสนอผู้รับสาร กล่าวคือมีนายประตูลหลายคนที่ควบคุมกระบวนการเกี่ยวกับข่าวในแต่ละขั้นตอน (Roberts, 2005,p. 8) แบบแผนใหม่เกี่ยวกับนายประตูลที่ Shoemaker (1991 อ้างถึงใน Roberts, 2005,p. 11) ผู้ที่ศึกษาด้านทฤษฎีนายประตูลเพิ่มเติมจากทฤษฎีของ Kurt Lewin สรุปไว้ยังสนับสนุนแนวคิดของการมีนายประตูลหลายคนในหนึ่งสถาบัน ดังนั้นล่ามและเจ้าหน้าที่ภาษาสำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงไม่ได้มีบทบาทเป็นเพียงนักแปลหรือล่ามอย่างเดียว แต่ยังมีตัวตน เป็นนายประตูล มีสิทธิตัดสินใจเลือกสารที่ต้องการนำเสนอ เสมือนเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลไปในตัว (Barzilai-Nahon, 2008,p. 4)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ก. ล่ามภาษาต่างประเทศ

ตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศของสำนักข่าวกรองแห่งชาติขาดความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่มีสถานะเป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราว ไม่ใช่ข้าราชการ ตามกฎระเบียบของ ก.พ. ซึ่งมิได้กำหนดให้ล่ามเป็นข้าราชการ จึงไม่สามารถเติบโตก้าวหน้าโดยการได้เพิ่มขึ้นเช่นข้าราชการ นอกจากนี้แม้มีเงินเดือนแต่อยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก ประกอบกับการที่ไม่มีสวัสดิการให้ ตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศจึงไม่มีความมั่นคงในอาชีพ ทั้งนี้ล่ามภาษาต่างประเทศมีบทบาททำงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่การข่าว ทศนคติของคนในหน่วยงานต่อล่ามภาษาต่างประเทศก็คือเจ้าหน้าที่สนับสนุน เป็นเพียงเจ้าหน้าที่ภาษาที่ทำหน้าที่แปลและล่ามนานๆ ครั้ง เพราะสายงานหลักของหน่วยงานคือสายการข่าว จึงไม่แปลกหากล่ามภาษาต่างประเทศจะอยู่ในจะตำแหน่งหน้าที่ไม่นานและเลือกงานที่มีความก้าวหน้ามั่นคงหรือมีค่าตอบแทนสูงกว่าเมื่อมีโอกาส ดังนั้นจากเดิมที่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากเป็นทุนเดิมด้วยธรรมชาติของข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การลาออกหรือย้ายออกของล่ามก็ยิ่งทำให้จำนวนเจ้าหน้าที่ภาษาในตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศที่มีหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมได้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

อนึ่ง ด้วยเนื้องานที่เป็นด้านข่าวกรอง ต้องใช้เวลาเรียนรู้ความรู้พื้นฐานด้านการข่าวกรอง วิธีการทำงาน วงศัพท์เฉพาะและบริบทของหน่วยข่าวกรอง เป็นงานที่ยิ่งทำยิ่งเพิ่มพูนประสบการณ์ เมื่อล่ามอยู่ในตำแหน่งไม่นานก็เท่ากับต้องสูญเสียบุคลากรที่มีความสามารถที่ดีพอ

ทำงานได้ดี เพราะมีประสบการณ์คุ้นเคยกับหน้าที่การงานไป โดยล่าม
คนต่อไปที่เข้ามารับผิดชอบจะต้องเริ่มต้นเก็บเกี่ยวประสบการณ์ใหม่

อีกประการหนึ่ง เมื่อไม่มีความก้าวหน้ามั่นคงในอาชีพ และมี
ค่าตอบแทนต่ำ ผู้ที่สมัครตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศอาจไม่มี
ความสามารถครบทุกด้าน แม้ว่าตำแหน่งล่ามภาษาต่างประเทศตาม
ลักษณะงานจะเป็นเจ้าหน้าที่ภาษาที่มีงานหลักเป็นการแปลเป็นส่วน
ใหญ่และการล่ามเป็นส่วนน้อย แต่หากผู้สมัครนัดเพียงด้านการแปล
และในอนาคตเมื่อมีความต้องการหน้าที่การล่ามเพิ่มขึ้น จะเป็นการยาก
ในการหาผู้ปฏิบัติหน้าที่ล่ามที่มีคุณสมบัติ ความสามารถและทักษะใน
การล่าม นอกจากนี้ล่ามภาษาต่างประเทศยังได้รับการอบรมเพียงด้าน
ภาษา ไม่ใช่ด้านการข่าวเพราะไม่ใช่พนักงานข่าว

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ทางออกในเรื่องความก้าวหน้าทาง
อาชีพของล่ามภาษาต่างประเทศคือต้องเปลี่ยนสถานะให้ล่ามเป็นข้าราชการ
มีแนวทางการเจริญเติบโตที่ชัดเจน เช่นเดียวกับข้าราชการทั่วไป โดยทำงาน
สายอาชีพการข่าว และใช้ทักษะล่ามด้วย ไม่จำกัดอยู่เพียงตำแหน่งล่าม
เพื่อให้มีโอกาสเติบโตโดยได้เลื่อนขั้น นอกจากนี้หน่วยข่าวควรเปลี่ยน
ทัศนคติคนในองค์กรที่มองว่าล่ามภาษาต่างประเทศเป็นเพียงเจ้าหน้าที่
ภาษาที่ทำงานแปล ด้วยความเข้าใจใหม่ว่าเป็นบุคลากรที่มีคุณสมบัติพิเศษ
และยังต้องมีสิ่งจูงใจหรือค่าตอบแทนที่สูงพอให้เจ้าหน้าที่ภาษาในตำแหน่ง
ล่ามภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราวต้องการที่จะทำงานใน
องค์กรต่อ พร้อมกับพัฒนาตนเองเพิ่มพูนทักษะความสามารถของตนให้มาก
ยิ่งขึ้น หากในอนาคตไม่สามารถแก้ไขปัญหาสถานะการเป็นลูกจ้างชั่วคราว
ของล่ามภาษาต่างประเทศได้ อาจมีการเปิดรับข้าราชการเพิ่มเพื่อเป็นทั้ง

นักการข่าวและล่ามไปในตัว นอกจากเกณฑ์ปกติคือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสอบภาษาอังกฤษผ่านแล้ว การมีความสามารถทางภาษาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะเจ้าหน้าที่การข่าวจะมีการเข้าถึงข้อมูลได้มากกว่าล่ามภาษาต่างประเทศ

ข. ข้าราชการที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ภาษา

ข้าราชการที่ทำหน้าที่ล่าม มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ทำงานนักการข่าวและใช้ความสามารถทางภาษาในการแปลและเป็นล่ามในบางครั้ง โดยที่ในบางส่วนงานที่ต้องรับผิดชอบจะมีเพียงหนึ่งหรือสองคน มีอุปสรรคเมื่อต้องการศึกษาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถของตน ทั้งนี้ข้าราชการเหล่านี้ไม่ได้รับการอบรมทางภาษาที่สามารถนำมาใช้กับงานที่ทำ เช่น การฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ซึ่งจำกัดว่าผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่จะต้องเดินทางไปต่างประเทศหรือเป็นหัวหน้าส่วนงานถึงจะได้เข้าร่วม ซึ่งในความเป็นจริงผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษโดยตรงแต่ใช้ภาษาต่างประเทศอื่นอาจได้ประโยชน์ เช่น การที่ภาษามลายูมีคำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่เพราะภาษาพัฒนาตลอดเวลาโดยการยืมคำจากภาษาอังกฤษ หากเจ้าหน้าที่มีความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นก็จะช่วยเสริมความรู้เดิมด้วย นอกจากนี้อีกปัญหาหนึ่งคือไม่มีการฝึกทบทวนภาษาต่างประเทศแต่อย่างใด

นอกจากนี้ข้าราชการยังขาดการฝึกอบรมทักษะการเป็นล่าม โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่าหน่วยงานไม่มีการฝึกอบรมทักษะการเป็นล่าม จะให้ผู้ที่มีทักษะความรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่ดีทำหน้าที่ล่าม เช่นการเป็นล่ามให้วิทยากรบรรยายในการอบรม ผู้ที่เข้าร่วมอบรมใน

หลักสูตรหรือเจ้าหน้าที่ประสานงานจะเป็นล่ามให้วิทยากร ต้องรับ
บทบาทสองอย่างในเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจให้ความสำคัญกับทั้งสอง
บทบาทในเวลาเดียวกันได้ไม่เต็มที่ นอกจากนี้แม้ผู้ทำหน้าที่ล่ามเป็น
เจ้าหน้าที่การข่าวแต่ไม่เคยทำงานในฝ่ายที่เกี่ยวกับการอบรมเช่นการ
ปฏิบัติการก็จะมีปัญหาการเลือกคำ บริบทการใช้คำศัพท์ ติดขัดในการ
เป็นล่าม ทั้งยังมีล่ามที่ปฏิบัติงานเพียงคนเดียวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะส่งผล
ให้ล่ามเหนื่อยและทำให้ส่งผลกระทบต่อการล่ามและผลงานที่ออกมา

ทั้งนี้ องค์กรยังขาดผู้รู้ในภาษาต่างประเทศที่มีประสบการณ์
ทำงานสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อคอยสอนงานหรือให้คำปรึกษาชี้แนะ
เจ้าหน้าที่การข่าวที่ทำหน้าที่ล่าม โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ในระดับพื้นฐาน
และต้องใช้ในการแปลข่าว เช่นหากเจ้าหน้าที่ภาษาเหล่านี้ต้องแปล
เอกสารแล้วติดขัด ก็ไม่สามารถปรึกษาคนนอกองค์กรได้เนื่องจากเป็น
หน่วยงานด้านความมั่นคงที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัย
สูงทั้งคนและเอกสารข้อมูล

แนวทางแก้ไขจากการเก็บข้อมูลคือ การเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่มี
ความรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น สำหรับงานรับผิดชอบที่มีคนไม่
เพียงพอ เพิ่มการอบรมทางภาษา ทักษะการเป็นล่าม สำหรับผู้ที่ต้องใช้
งานจริง มีการเสนอการฝึกทบทวนภาษาต่างประเทศ ณ ประเทศนั้นเป็น
เวลาสั้นๆ ซึ่งจะทำให้ได้เรียนรู้ศัพท์และบริบทใหม่ๆ และเพิ่มความ
เข้าใจได้ดีขึ้นเวลาสื่อสารถึงสิ่งใดก็ตามในประเทศนั้นๆ รู้ว่าหมายความว่า
อย่างไร ส่วนในการอบรมบรรยาย ควรเพิ่มล่ามเป็น 2 คน โดย
ผลัดเปลี่ยนกันเมื่อเหนื่อยล้า และมีเจ้าหน้าที่ภาษาที่ทำการล่ามเป็นหลัก
ไม่ต้องรับบทบาทสองอย่างในเวลาเดียวกันเช่น การเป็นนักเรียนและ

ล่ำมไปด้วย ควรมีล่ำมต่างหาก รวมทั้งจัดให้มีผู้มีความรู้ ความชำนาญ
การในหน่วยงานเพื่อให้คำปรึกษา

บทสรุป

การทำงานการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จำเป็นต้องใช้ผู้
ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศในการรวบรวมข่าวเพื่อนำมาวิเคราะห์และผลิตข่าว
กรอง โดยจะเน้นภาษาประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก ผู้ที่มีความรู้
ภาษาต่างประเทศดังกล่าวคือ ล่ำมภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราว และ
เจ้าหน้าที่การข่าวที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ทั้งสองตำแหน่งต่าง
ทำหน้าที่คล้ายเจ้าหน้าที่ภาษากล่าวคือ รับผิดชอบงานแปลและงานล่ำม
โดยมากจะเป็นงานแปล ปัจจุบันความต้องการของเจ้าหน้าที่ภาษาที่ทำหน้าที่
แปลนั้นไม่เพียงพอกับจำนวนข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

งานหลักของตำแหน่งล่ำมภาษาต่างประเทศของสำนักข่าวกรอง
แห่งชาตินั้นคืองานแปล ไม่ใช่งานล่ำมตามชื่อตำแหน่ง ล่ำมภาษาต่างประเทศ
แทบจะไม่ได้มีโอกาสต้องรับผิดชอบงานล่ำมเลย เพราะงานล่ำมส่วนใหญ่จะเป็น
ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่การข่าวที่มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ โดย
ส่วนใหญ่จะเป็นการเป็นล่ำมในการบรรยายอบรม นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ภาษา
ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติยังมีหลายบทบาทในเวลาเดียวกัน เป็นสื่อกลางทาง
วัฒนธรรมและเป็นเสมือนนายประตูดุผู้ควบคุมข้อมูลข่าวสารด้วย ในส่วนของ
ปัญหาที่พบเจอคือปัญหาการขาดความก้าวหน้าและความมั่นคงของล่ำม
ภาษาต่างประเทศ และปัญหาการไปศึกษาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมของ
เจ้าหน้าที่การข่าว รวมทั้งการขาดการอบรมทักษะการเป็นล่ำมและ

ภาษาต่างประเทศ ดังนั้นหน่วยงานควรแก้ปัญหาโดยการเพิ่มสถานะความมั่นคง สนับสนุนให้มีการอบรมแก่บุคลากรซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรด้วย

สำนักข่าวกรองแห่งชาติสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องล่ามที่เป็น ลูกจ้างโดยการยกสถานะของงานล่าม แม้จะไม่ใช่งานหลักของแต่ละ องค์กรข่าวแต่เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถตอบสนองความต้องการของ องค์กรในการรวบรวมข่าวสารให้ครบถ้วน แม่นยำ และชัดเจน รวมทั้ง การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงใน อาชีพ ด้วยการเพิ่มอัตราค่าตอบแทน และจัดให้ล่ามมีสวัสดิการเพื่อให้ ล่ามต้องการทำงานต่อไป ตามที่มีการเสนอในงานของศิริพร ศิริธนะชัย (2553) ทางหน่วยงานควรทำความเข้าใจกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาวิชาชีพของล่าม ในการกำหนดตำแหน่งผู้ชำนาญการทาง ภาษาพร้อมทั้งแนวทางในการเจริญเติบโตในองค์กร รวมทั้งจัดหลักสูตร การอบรมล่ามสำหรับการทำงานในข่าวกรองแห่งชาติสำหรับผู้ที่ต้อง ปฏิบัติงานล่ามจริง ส่วนปัญหาการไม่มีล่ามที่มีทักษะการล่ามสูงสำหรับ การใช้ในอนาคตนั้นอาจแก้ไขได้โดยการรับสมัครบุคคลที่มีความเข้าใจ และความสามารถด้านภาษาและวัฒนธรรม เป็นผู้ที่เติบโตในพื้นที่ ใกล้เคียงประเทศเพื่อนบ้าน หรือเติบโตในประเทศที่ใช้ภาษานั้น และ จัดการอบรมทักษะการเป็นล่ามตามที่มีการเสนอในงานของสาลิณี มณี รัตน์ (2553) นอกจากนี้ทางหน่วยงานอาจพัฒนาคุณภาพของบุคลากร ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศระดับพื้นฐานโดยการส่งบุคลากรไป ที่ สถาบันวิชาการระดับอุดมศึกษา เพื่อศึกษาระดับกลางและระดับสูงและ นำมาใช้ในการทำงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน

เพิ่มขึ้น และอาจติดต่อสถาบันวิชาการเพื่อให้จัดหลักสูตรเฉพาะสำหรับ
หน่วยงาน เช่น การล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการของล่ามภายใน
หน่วยงาน ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามในสำนักข่าวกรอง
แห่งชาติ รวมทั้งปัญหาในการทำงาน เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องล่าม
ในสำนักข่าวกรองเนื่องจากไม่เคยมีบันทึกการล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
มาก่อน และสำนักข่าวกรองก็สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงการล่ามใน
หน่วยงาน รวมทั้งในการฝึกอบรมล่ามของหน่วยงานในอนาคต นอกจากนี้ยังมี
จำนวนผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นเจ้าหน้าที่ด้านภาษาต่างประเทศจำนวน
ไม่น้อย โดยจะเน้นที่เจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ในกรุงเทพและชายแดนภาคใต้

อย่างไรก็ตามข้อควรระวังในการนำข้อมูลการศึกษานี้ไปใช้คือ การ
ที่จำนวนล่ามภาษาต่างประเทศและเจ้าหน้าที่การข่าวไม่เท่ากัน มีการ
สัมภาษณ์ล่ามภาษาต่างประเทศเพียงสามคนจากจำนวนล่ามทั้งหมด 14 คน
เนื่องจากไม่สะดวกในการติดต่อล่ามจำนวนที่เหลือในจังหวัดอื่นๆ ทั้งนี้ข้อมูล
ที่เก็บได้มาจากเจ้าหน้าที่ในกรุงเทพและชายแดนภาคใต้ดังนั้นจึงเป็นข้อมูลที่
ไม่ครอบคลุมทุกภาค งานของเจ้าหน้าที่ในภาคอื่นๆอาจมีความแตกต่างจาก
กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต จะต้องมีการสัมภาษณ์ล่าม
เพิ่มเติม คือล่ามที่ประจำอยู่จังหวัดต่างๆตามชายแดนประเทศไทย
นอกเหนือจากภาคใต้ นอกจากนี้อาจศึกษาแนวทางการเป็นไปได้ในการ
จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมล่ามหรือการส่งบุคลากรไปเรียนทักษะการเป็นล่ามที่
สถาบันวิชาการต่างๆ หรือการศึกษาเรื่องตำแหน่งล่ามตามกฎระเบียบของ
สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

บรรณานุกรม

- กรมองค์การระหว่างประเทศ กองสันติภาพความมั่นคงและการลดอาวุธ.
(2553). การต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบสหประชาชาติ
(Counter-Terrorism). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน
2558.จาก [http://www.mfa.go.th/main/th/issues/9899-
การต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบสหประชาชาติ -\(Counter-
.html](http://www.mfa.go.th/main/th/issues/9899-การต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบสหประชาชาติ-(Counter-.html)
- กองบัญชาการกองทัพอากาศ. (2554). พจนานุกรมกองทัพอากาศไทย.
[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2558. จาก
[http://dict.rtafa.ac.th/rtafdict/index.php?letter=i&start
=400&page=5](http://dict.rtafa.ac.th/rtafdict/index.php?letter=i&start=400&page=5)
- ฉัตรพงศ์ ฉัตราคม. (2553). *การผลิตข้าวกรองจากแหล่งเปิด* [จุลสาร].
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โครงการความมั่นคงศึกษา.
- สาลิณี มณีรัตน์, พันเอกหญิง. (2553). บทบาทนายทหารล่ามและความ
จำเป็นในการพัฒนาล่ามทางทหารสำหรับกองบัญชาการ
กองทัพอไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาการล่าม
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ศิริธินชัย. (2553). ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามใน
กระบวนการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจาก

การค้ำนุษย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
สาขาการล่ำม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Barzilai-Nahon, K (2008). Toward a Theory of Network
Gatekeeping: A Framework for Exploring Information
Control. Journal of the American Society for
Information Science and Technology, 59 (9), 1493-1512.
Retrieved April 17, 2015, from
[http://comm181.pbworks.com/f/GatekeepingSalience
Theory.pdf](http://comm181.pbworks.com/f/GatekeepingSalienceTheory.pdf)

Central Intelligence Agency. (2010a). INTelligence: Geospatial
Intelligence [Online]. Retrieved April 17, 2015, from
[https://www.cia.gov/news-information/featured-
story-archive/2010-featured-story-archive/geospatial-
intelligence.html](https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2010-featured-story-archive/geospatial-intelligence.html)

Central Intelligence Agency. (2010b). INTelligence: Human
Intelligence [Online]. Retrieved April 17, 2015, from
[https://www.cia.gov/news-information/featured-
story-archive/2010-featured-story-
archive/intelligence-human-intelligence.html](https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2010-featured-story-archive/intelligence-human-intelligence.html)

Central Intelligence Agency. (2010c). INTelligence: Open
Source Intelligence [Online]. Retrieved April 17, 2015,

from <https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2010-featured-story-archive/open-source-intelligence.html>

Central Intelligence Agency. (2010d). INTelligence: Signals Intelligence [Online]. Retrieved April 17, 2015, from <https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2010-featured-story-archive/intelligence-signals-intelligence-1.html>

Central Intelligence Agency. (2015) NCS Language Officer [Online]. Retrieved April 17, 2015, from <https://www.cia.gov/careers/opportunities/ clandestine/ncs-language-officer.html>

Development, Concepts and Doctrine Center. (2013). Joint Doctrine Note 1/13 Linguistic Support to Operations. [PDF file]. Available from https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/180778/20131315-JDN113_Linguistic_Support.pdf

Farini, F. (2013). Interpreting and Intercultural Mediation in Italian Healthcare Settings [Online]. Retrieved April 17, 2015, from <http://www.immi.se/intercultural/nr33/farini.html>

Federal Bureau of Investigation. (2008). More Than Talk
[Online]. Retrieved April 17, 2015, from
http://www.fbi.gov/news/stories/2008/july/linguists_072908

Intelligence Corps. (2009). Army Life Your Guide to the
Intelligence Corps [PDF file]. Available from
http://www.army.mod.uk/documents/general/INT_Corps_Brochure.pdf

Klobas, J. E., & McGill, T. (1995). Identification of
Technological Gatekeepers in the Information
Technology Profession. *Journal of the American
Society for Information Science*, 46(8), 581-589.

Martinez-Sierra, J. J. (2008). *Translating Cultures: The
Translator as an Intercultural Mediator* [PDF file].
Retrieved April 17, 2015, from
<http://www.port.ac.uk/media/contacts-and-departments/slas/events/tr08-martinezlopez.pdf>

Radulescu, D.M. and Mitrut, D. (2012). Intercultural Mediation.
*International Journal of Academic Research in Business
and Social Sciences*, 2(11).

- Roberts, C. (2005). Gatekeeping theory: An evolution [PDF file].
Retrieved April 17, 2015, from
<http://www.reelaccurate.com/about/gatekeeping.pdf>
- Secret Intelligence Service MI6. (n.d.) Language Specialists [Online].
Retrieved April 17, 2015, from <https://www.sis.gov.uk/careers/roles/language-specialists.html>
- Shoemaker, P. J. (1991). Communication concepts 3: Gatekeeping.
Newbury Park, CA.: Sage.
- Shoemaker, P., Riccio, J., and Johnson, P. (2013). Gatekeeping
[Online]. Retrieved April 17, 2015, from
<http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199756841/obo-9780199756841-0011.xml>
- Sturges, P. (2001). Gatekeepers and other intermediaries. *Aslib Proceedings*, 53(2), 62-67.
- U.S. Army. (2013) Interpreter/Translator. Retrieved April 17, 2015,
from <http://www.goarmy.com%2Fcareers-and-jobs%2Fbrowse-career-and-job-categories%2Fintelligence-and-combat-support%2Finterpreter-translator.html>